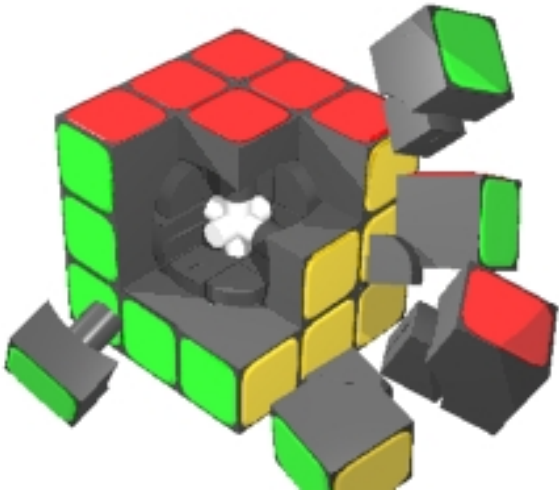

ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ ΦΤΑΙΝΕ ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ, ΟΧΙ ΟΙ ΠΟΛΙΤΕΣ (του Paul Krugman)

Τα τελευταία τρία χρόνια ήταν καταστροφικά για τις περισσότερες δυτικές οικονομίες. Οι ΗΠΑ έχουν μαζική μακροπρόθεσμη ανεργία για πρώτη φορά μετά τη δεκαετία του 1930. Στο μεταξύ ξηλώνεται το κοινό νόμισμα της Ευρώπης. Πώς πήγαν όλα τόσο στραβά;

Αυτό που ακούω όλο και πιο συχνά από μέλη της πολιτικής ελίτ – αυτοδιορισμένους σοφούς, αξιωματούχους και γκουρού της οικονομίας – είναι ο ισχυρισμός ότι φταίει κυρίως το κοινό. Η ιδέα είναι ότι βρεθήκαμε σε αυτό το χάλι επειδή οι ψηφοφόροι ήθελαν παροχές χωρίς αντάλλαγμα, και πολιτικοί χωρίς πυγμή τούς έκαναν το ανόητο χατίρι.

Αυτή η άποψη είναι εντελώς λανθασμένη. Αυτό που ζούμε σήμερα είναι μια καταστροφή που άρχισε από την κορυφή, όχι από τη βάση, της πυραμίδας.

Οι πολιτικές που μας έφεραν εδώ δεν ήταν αντιδράσεις σε απαιτήσεις της κοινής γνώμης. Ήταν, με ελάχιστες εξαιρέσεις, πολιτικές που επιβλήθηκαν από μικρές ομάδες ανθρώπων με επιρροή – σε πολλές περιπτώσεις, από τους ίδιους ανθρώπους που κάνουν τώρα κήρυγμα σε εμάς τους υπολοίπους για την ανάγκη να σοβαρευτούμε. Και επιχειρώντας να μεταθέσουν την ευθύνη στον γενικό πληθυσμό, οι ελίτ αποφεύγουν να αναλογιστούν τα δικά τους καταστροφικά λάθη.

Αυτές τις ημέρες οι Αμερικανοί ακούνε συνεχώς κηρύγματα για την ανάγκη να μειώσουμε το έλλειμμα στον προϋπολογισμό. Από

μόνη της αυτή η εμμονή δείχνει τις διαστρεβλώσεις στις προτεραιότητες, αφού η άμεση ανησυχία μας θα έπρεπε να είναι η δημιουργία θέσεων εργασίας. Αλλά ας υποθέσουμε ότι περιοριζόμαστε στην κουβέντα για το έλλειμμα και ρωτάμε: Τι συνέβη στο πλεόνασμα του προϋπολογισμού που είχε η ομοσπονδιακή κυβέρνηση το 2000;

Η απάντηση είναι κυρίως τρία πράγματα. Πρώτον, ήταν οι φοροαπαλλαγές του Μπους που προσέθεσαν σχεδόν 2 τρισεκατομμύρια δολάρια στο εθνικό χρέος την τελευταία δεκαετία. Δεύτερον, ήταν οι πόλεμοι στο Ιράκ και στο Αφγανιστάν που προσέθεσαν περίπου άλλο 1,1 τρισ. Και τρίτον, ήταν η Μεγάλη Υφεση που οδήγησε στην κατάρρευση των εισοδημάτων και στη ραγδαία αύξηση των δαπανών για επιδόματα ανεργίας και για άλλα προγράμματα κοινωνικής πρόνοιας.

Επομένως, ήταν η κακή κρίση των ελίτ, όχι η απληστία του πολίτη, που προκάλεσε το έλλειμμα της Αμερικής. Τα ίδια ισχύουν πάνω – κάτω για την κρίση στην Ευρώπη.

Δεν χρειάζεται να πούμε ότι αυτά δεν τα ακούς από τους ευρωπαϊούς πολιτικούς. Η επίσημη ιστορία στην Ευρώπη αυτές τις ημέρες είναι ότι οι κυβερνήσεις προβληματικών χωρών ασχολήθηκαν πολύ με τις ανάγκες της μάζας, ότι υποσχέθηκαν πάρα πολλά στους ψηφοφόρους, ενώ μάζεψαν πολύ λίγα σε φόρους. Και αυτό είναι – για να είμαστε δίκαιοι – μια σχεδόν ακριβής περιγραφή της ιστορίας στην Ελλάδα. Αλλά δεν είναι ολόκληρη η ιστορία για αυτό που συνέβη στην Ιρλανδία και στην Ισπανία, χώρες που και οι δύο είχαν χαμηλό χρέος και πλεόνασμα στον προϋπολογισμό την παραμονή της κρίσης.

Η πραγματική ιστορία της κρίσης στην Ευρώπη είναι ότι οι ηγέτες δημιούργησαν ένα κοινό νόμισμα, το ευρώ, χωρίς να δημιουργήσουν τους θεσμούς που ήταν αναγκαίοι για να αντιμετωπιστούν οι κύκλοι της οικονομίας μέσα στην Ευρωζώνη. Και η δημιουργία του κοινού ευρωπαϊκού νομίσματος ήταν το απόλυτο πρόγραμμα της κορυφής προς τη βάση, ένα όραμα της ελίτ που επιβλήθηκε σε πολύ διστακτικούς ψηφοφόρους.

Πηγή: **Το Βήμα / The New York Times**

(Φωτό: wikimedia)